

Bava Kamma (98a-98b)

ואמר רבה — **And Rabbah said:** — השורף שטרן של חברו פטור — **If someone burns the document of his fellow, he is not liable;** ניירא — דאמר ליה — **for he can tell [the victim],** קלאי מינד — **“I merely burned your paper.”**

אמר אמימר — **Ameimar said:** — מאן דדאין דינא דגרמי — **One who judges a case of *garmi* ומאן — will collect from him the value of a bona fide document.** מגבי ביה דמי שטרא מעליא — **And one who does not judge a case of *garmi* — will collect from him the value of plain paper.** — **There was an incident** — הוה עובדא — **and Rafram forced Rav Ashi** (who when he was a minor had burned someone's document — *Rashi*) — **and he collected from him his choicest property, like a beam used for decorations.**

Rosh

— **Where he himself does the damage to his fellow's property — that is what is called a case of *garmi*** — **and the damage is clear** — וברי היזק — **And it is also possible to distinguish between *garmi* and *geramah* as follows:** — **When the damage occurs at the time of the act — it is called a case of *garmi*.**

Tosafos (Bava Basra 22b)

— **that a case of *garmi* is liable by reason of a fine, as is evident from *Yerushalmi*.** — **It appears to *Ritzva*** — ונראה לריצב"א — **Therefore, any damage that is common and can regularly come** — **the Sages fined.** — **And the reason they indituted the fine is** — **in order that everyone will not go and damage his fellow.**

Choshen Mishpat (386:2)

— **Similarly, if one burns the debt document of his fellow,** — **he is obligated to pay the entire debt that was in the document.**

Shach

— **That is, we estimate how much the document was worth to sell** at the time it was burned.

לפי הרמב"ן (בקונטרס דינא דגרמי שלו) דינא דגרמי דאורייתא. והש"ך (סי' שפו סק"א) האריך להוכיח דדינא דגרמי אינו אלא קנסא דרבנן. והקצות החושן (שם) כותב שכל ראיותיו של הש"ך אינן מכריחות כלל.

ש"ך (שפו סק"ו) - כתב מהרש"ל דכל דיני דגרמי פטרינן באונס ומשמע התם דהוא הדין שורף שטרות באונס פטור. אבל הרמב"ן בדיני דגרמי שלו לא כתב כן אלא כתב... השורף שטרות באונס חייב... מיהו לפי מה שהעליתי לעיל סק"א דכל דיני דגרמי אינו אלא קנסא דרבנן פשיטא דפטור באונס... וכן אם היה שוגג נמי פטור כמו מטמא ומדמע ומנסך. והרמב"ן שמחייב בדיני דגרמי שלו אף שוגג היינו משום דסבירא ליה דדינא דגרמי הוא דאורייתא.

דברי גאונים (כלל צו סימן נו) - גם במזיק בידים קנין ביתו נראה דאין לחייבו מדינא דגרמי, דדוקא בשורף שטר חוב של חבירו מיחשב דינא דגרמי דבאבידת השטר נפסד חובו. אבל בשטר קנין בית אין לחייבו מדינא דגרמי דמה הזיק בזה וכי מפני שאבד שטרו אבד ביתו, הרי הוא מוחזק בביתו ומי יכול להוציאו מחזקתו. ואם משום דבאפשר יזדמן זמן שיצטרך להראות קנין ביתו לצורך מה ויהיה מוכח להוצאות עשיית שטר קנין חדש לא נוכל לחשבו לכל היותר רק לגרמא בנזקין דהרי לא ברי הזיקא ופטור אפילו באיבוד בידים.

כנסת הגדולה (הובא בפתחי חושן פ"ג סקנ"א) - הכובש ראיות של חבירו ובגלל זה הוצרך להתפשר עם בעל חובו לכל הפירושים ולכל הטעמים אין בזה משום גרמי.

פתחי חושן (שם סק"ג) ונראה ששיק בזמננו דינו כשטר חוב והמאבדו חייב לשלם דמי שוויו.

החילוקים בין גרמא בנזקין לדינא דגרמי
ב' טעמים של הרא"ש (וגם תוס' בב"ב כותב כן)
טעם הריצב"א

אם חיוב גרמי דאורייתא או רק קנס
מחלוקת הפוסקים
הנפקא מינא לדינא בענין שוגג

איך שמין ההיזק של השטר

דוגמאות למעשה
checks
deeds
documentary evidence
receipts
lottery tickets